

greppa näringen

Rådgivarkurs 14V Vattenförsörjning på gården

Tema: Modulkurs

- › Stäng av **ljud** och bild när du inte pratar
- › Ställ gärna frågor. Gör det
 - › i chatten
 - › eller räck upp handen
- › Uppdatera gärna med fullständigt namn i deltagarlistan
- › Presentationerna kommer läggas upp under <https://adm.greppa.nu/kurser/kursdokumentation/kurser-2025.html>

Agenda för kursen

- › *Välkomna!*
- › *Vi tittar på modulsidor, underlagsmaterial och verktyget för uppskattning av gårdens vattenbehov – Caroline Johnsson och Tellie Karlsson, Jordbruksverket*
- › *Rådgivarens erfarenheter av 14V Vattenförsörjning på gården – Line Strand, HS Konsult*
- › Tid för frågor

**Följ med oss på en 14V
rådgivning så som vi tänker oss
att den skulle kunna gå till!**

Krav och rekommendationer

- › Krav och rekommendationer för Greppa Näringens verksamhet 2025-2026
- › Allmänt om rådgivning inom Greppa Näringen på sida 4-11

Krav och rekommendationer

- › Krav och rekommendationer för Greppa Näringens verksamhet 2025-2026
- › Allmänt om rådgivning inom Greppa Näringen på sida 4-11
- › Specifikt för 14V Vattenförsörjning på gården på sida 55

14V Vattenförsörjning på gården	
Rådgivningsmodulens inriktning:	Alla gårdar
Beräknad tidsåtgång inkl. för-efterarbete:	12-14 timmar
Ett besök + uppföljningskontakt:	Ja
Översiktlig beskrivning	Uppskattningsmodul för att uppskatta vattenbehovet för djurhållning och växtodling. Genomgång av gårdens risker och sårbarheter i vattenförsörjningen. Förslag på åtgärder som säkerställer gårdens försörjning av vatten även i framtiden.
Mål för rådgivningsmodulen	Lantbruksföretagaren ska få reda på sitt uppskattade behov av vatten till sin växtodling och djurhållning utifrån nuvarande förutsättningar. I rådgivningen identifieras befintliga och potentiella vattenkällor med rätt kvalitetskrav. Lantbrukaren ska få kunskap om regelverk kring vatten. Rådgivningen leder till en mer robust vattenförsörjning på gården med ökad klimatanpassning. En trygg vattenförsörjning ökar gårdens beredskap. Rådgivningen bidrar främst till att uppfylla miljömålen Ingen övergödning och Begränsad klimatpåverkan.
Rådgivningens innehåll och omfattning	Före besöket - Indatablankett för att uppskatta vattenbehovet: - Region enligt instruktion - Ordfördelning och areal - Antal djur (ålder, avkastning, vikt, omgångar med mera) - Annan vattenanvändning (tvätt av maskiner och stallar, hyreshus med mera) - Grov skiss eller förteckning över befintliga vattenkällor Motivera företagaren - Gå igenom produktionens behov av vatten till grödor och djur - Diskutera: - sårbarheter och risker - varför tillgången på vatten varierar över året och hur det kommer förändras med ett förändrat klimat - om det finns fler potentiella vattenkällor än den/de som används idag - hur vattentillgången påverkar gårdens produktion till exempel dricksvatten till djuren och växtnäringens utnyttjande i grödorna - hur gårdens beredskap för vattenförsörjning kan öka vid till exempel vattenbrist. - Informera om de juridiska aspekterna vid vattenuttag Förbered åtgärdsplanen - Gå igenom uppskattningen av vattenbehovet - Identifiera alternativa vattenkällor - Identifiera sårbarheter och risker utifrån det uppskattade vattenbehovet. - Diskutera lämpliga åtgärder kopplat till produktionens vattenförsörjning. Gör en åtgärdsplan - Ta fram en plan med identifierade sårbarheter, risker och åtgärder för dessa utifrån beräkningen av vattenbehovet. Åtgärder som minskar risken för akut eller långvarig vattenbrist bör prioriteras högt. Följ upp rådgivningsplanen och ändra den om det är aktuellt Övrigt Projekteringsarbete och geotekniska undersökningar ingår inte i rådgivningen. Med projektering menas till exempel avläggringar, att ta fram ritningar, tolkning av flödesdata och flödesberäkningar, provtagningar eller kontakt med entreprenörer.
Resultat och krav på dokumentation	Rådgivningsdokumentet ska innehålla: - En uppskattning av vattenbehovet för gårdens produktion uppdelat på odling och djurhållning. - Identifierade sårbarheter och risker med tillhörande åtgärdsförslag. - Identifierade vattenkällor
Krav på rapportering till Greppa admin	Registrera rådgivningstillfället - Datum för rådgivningen - Ange minst en och max tre av de föreslagna åtgärderna - Datum för uppföljningskontakt - Om rådgivningsplanen eller bakgrundsbeskrivningen har ändrats ska det registreras.

Översiktlig beskrivning

Uppskattning av gårdens vattenbehov för djurhållning och växtodling. Genomgång av gårdens risker och sårbarheter i vattenförsörjningen. Förslag på åtgärder som säkerställer gårdens försörjning av vatten även i framtiden.

Mål för rådgivningsmodulen

Lantbruksföretagaren ska få reda på sitt uppskattade behov av vatten till sin växtodling och djurhållning utifrån nuvarande förutsättningar.

I rådgivningen identifieras befintliga och potentiella vattenkällor med rätt kvalitetskrav.

Lantbrukaren ska få kunskap om regelverk kring vatten.

Rådgivningen leder till en mer robust vattenförsörjning på gården med ökad klimatanpassning.

En trygg vattenförsörjning ökar gårdens beredskap.

Rådgivningen bidrar främst till att uppfylla miljömålen
Ingen övergödning och
Begränsad klimatpåverkan.

Krav och rekommendationer

- › Krav och rekommendationer för Greppa Näringens verksamhet 2025-2026
- › Allmänt om rådgivning inom Greppa Näringen på sida 4-11
- › Specifikt för 14V Vattenförsörjning på gården på sida 55

 greppa näringen

14V Vattenförsörjning på gården	
Rådgivningsmodulens inriktning:	Alla gårdar
Beräknad tidsåtgång inkl. för-/efterarbete:	12-14 timmar
Ett besök + uppföljningskontakt:	Ja
Punkt	Innehåll
Översiktlig beskrivning	Uppskattningsmodul för djurhållning och växtodling. Genomgång av gårdens risker och sårbarheter i vattenförsörjningen. Förslag på åtgärder som säkerställer gårdens försörjning av vatten även i framtiden.
Mål för rådgivningsmodulen	Lantbruksföretagaren ska få reda på sitt uppskattade behov av vatten till sin växtodling och djurhållning utifrån nuvarande förutsättningar. I rådgivningen identifieras befintliga och potentiella vattenkällor med rätt kvalitetskrav. Lantbrukaren ska få kunskap om regelverk kring vatten. Rådgivningen leder till en mer robust vattenförsörjning på gården med ökad klimatanpassning. En trygg vattenförsörjning ökar gårdens beredskap. Rådgivningsmodulen bidrar främst till att uppfylla miljöbalkens bestämmelser om översiktlig och beräknad klimatpåverkan.
Underlag/grunddata	Underlag inför besöket - Indatablankett för att uppskatta vattenbehovet: - Region enligt instruktion - Ordfördelning och areal - Antal djur (ålder, avkastning, vikt, omgångar med mera) - Annan vattenanvändning (tvätt av maskiner och stallar, hyreshus med mera) - Grov skiss eller förteckning över befintliga vattenkällor
Rådgivningens innehåll och omfattning	Före besöket - Uppskatta gårdens vattenbehov utifrån uppgifterna i indatablanketten. - Sök upp befintliga och potentiella vattenkällor på gården. - Undersök vad olika kartjänster säger om det framtida vattenbehovet. Motivera företagaren - Gå igenom produktionens behov av vatten till grödor och djur - Diskutera: - sårbarheter och risker - varför tillgången på vatten varierar över året och hur det kommer förändras med ett förändrat klimat - om det finns fler potentiella vattenkällor än den/de som används idag - hur vattentillgången påverkar gårdens produktion till exempel dricksvatten till djuren och växtnäringens utnyttjande i grödorna - hur gårdens beredskap för vattenförsörjning kan öka vid till exempel vattenbrist. - Informera om de juridiska aspekterna vid vattenuttag Förbered åtgärdsplanen - Gå igenom uppskattningen av vattenbehovet - Identifiera alternativa vattenkällor - Identifiera sårbarheter och risker utifrån det uppskattade vattenbehovet. - Diskutera lämpliga åtgärder kopplat till produktionens vattenförsörjning. Gör en åtgärdsplan - Ta fram en plan med identifierade sårbarheter, risker och åtgärder för dessa utifrån beräkningen av vattenbehovet. Åtgärder som minskar risken för akut eller långvarig vattenbrist bör prioriteras högt. Följ upp rådgivningsplanen - Ändra den om det är aktuellt Övrigt Projekteringsarbete och geotekniska undersökningar ingår inte i rådgivningen. Med projektering menas till exempel avläggnings, att ta fram ritningar, tolkning av flödesdata och flödesberäkningar, provtagningar eller kontakt med entreprenörer.
Resultat och krav på dokumentation	Rådgivningsdokumentet ska innehålla: - En uppskattning av vattenbehovet för gårdens produktion uppdelat på odling och djurhållning. - Identifierade sårbarheter och risker med tillhörande åtgärdsförslag. - Identifierade vattenkällor
Krav på rapportering till Greppa admin	Registrera rådgivningstillfället - Datum för rådgivningen - Ange minst en och max tre av de föreslagna åtgärderna - Datum för uppföljningskontakt - Om rådgivningsplanen eller bakgrundsbeskrivningen har ändrats ska det registreras.

Modulsidorna på adm.greppa.nu ”röda sidorna”

› Vattenförsörjning på gården - Greppa ADM

- › Innan besöket
- › Under besöket
- › Efter besöket

The screenshot shows the Greppa ADM website interface. At the top, there is a navigation bar with the Greppa logo, a search bar, and user information for Caroline Johnsson. Below the navigation bar, there is a breadcrumb trail: Start > Rådgivning > Vattenförsörjning på gården. The main content area is titled '14V | Vattenförsörjning på gården' and features a large image of a water pump in a field. To the left of the main content, there is a sidebar with a list of links: 'Innan besöket, 14V', 'Under besöket, 14V', and 'Efter besöket, 14V'. Below these links, there is a section for 'Modulansvarig' (Module responsible) with the name 'Caroline Johnsson', a phone number '036-15 84 60', and an email address 'caroline.johnsson@jordbruk...'. The main text area below the image contains a paragraph about the importance of water supply for farms and the role of the advisory service.

greppa näringen | för rådgivare

Ange sökord

Greppa admin Caroline Johnsson

Rådgivning Vera Kurser Mallar Rådgivarnytt För rådgivare Grupper

Start > Rådgivning > Vattenförsörjning på gården

14V | Vattenförsörjning på gården

Innan besöket, 14V

Under besöket, 14V

Efter besöket, 14V

Modulansvarig

Caroline Johnsson

036-15 84 60

caroline.johnsson@jordbruk...

Foto: Mårten Svensson

Rådgivningen vänder sig till lantbruksföretag eller hästföretag som behöver få koll på vattenförsörjningen till sin gård. Har du tillgång till de vattenmängder som behövs för att försörja djur och växter nu och i framtiden? Du får också hjälp med att titta på sårbarheter och risker runt vattenförsörjningen på din gård. Ni tittar också på vilka regler du

Innan besöket

- › Innan besöket vattenförsörjning på gården - Greppa ADM
- › Här hittar du:
 - › Länk till Krav och rekommendationer
 - › Körschemat – som är en checklista för det vi går igenom idag
 - › Uppskattning av vattenbehovet på gården
 - › Indatablankett
 - › Excelverktyget
 - › Referenser
 - › Länkar till användbara sidor på bland annat SMHI och SGU

Rådgivningens innehåll och omfattning

Före besöket

- Uppskatta gårdens vattenbehov utifrån uppgifterna i indatablanketten.
- Sök upp befintliga och potentiella vattenkällor på gården.
- Undersök vad olika karttjänster säger om det framtida vattenbehovet.

Motivera företagaren

- Gå igenom produktionens behov av vatten till grödor och djur
- Diskutera:
 - sårbarheter och risker
 - varför tillgången på vatten varierar över året och hur det kommer förändras med ett förändrat klimat
 - om det finns fler potentiella vattenkällor än den/de som används idag
 - hur vattentillgången påverkar gårdens produktion till exempel dricksvatten till djuren och växtnäringens utnyttjande i grödorna.
 - hur gårdens beredskap för vattenförsörjning kan öka vid till exempel vattenbrist.
- Informera om de juridiska aspekterna vid vattenuttag

Förbered åtgärdsplanen

- Gå igenom uppskattningen av vattenbehovet
- Identifiera alternativa vattenkällor
- Identifiera sårbarheter och risker utifrån det uppskattade vattenbehovet.
- Diskutera lämpliga åtgärder kopplat till produktionens vattenförsörjning.

Gör en åtgärdsplan

- Ta fram en plan med identifierade sårbarheter, risker och åtgärder för dessa utifrån beräkningen av vattenbehovet. Åtgärder som minskar risken för akut eller långvarig vattenbrist bör prioriteras högt.

Följ upp rådgivningsplanen och ändra den om det är aktuellt

Innan besöket - körschemat

1. Skicka ut dokumentet Indatablankett till uppskattning av vattenbehovet på gården till kunden.
2. När du fått tillbaka uppgifterna så förbered uppskattningen i Excel-verktyget Uppskattning av vattenbehovet på gården.

*Erfarenheter
från fält!*

Visning av behovsuppskattningen

- › Indatablanketten
- › Uppskattning av vattenbehov (excel)
- › En exempelgård
 - › Öland
 - › 65 mjölkcor + 45 till rekrytering
 - › 100 ha
 - › 1 anställd

Innan besöket - körschemat

1. Skicka ut dokumentet Indatablankett till uppskattning av vattenbehovet på gården till kunden.
2. När du fått tillbaka uppgifterna så förbered uppskattningen i Excel-verktyget Uppskattning av vattenbehovet på gården.
3. Sök befintliga och möjliga vattenkällor på gården.

Innan besöket - körschemat

1. Skicka ut dokumentet Indatablankett till uppskattning av vattenbehovet på gården till kunden.
2. När du fått tillbaka uppgifterna så förbered uppskattningen i Excel-verktyget Uppskattning av vattenbehovet på gården.
3. Sök befintliga och möjliga vattenkällor på gården.
4. Undersök framtida klimatscenarior för området.

*Erfarenheter
från fält!*

Under besöket

- › Under besöket vattenförsörjning på gården - Greppa ADM
- › Här hittar du:
 - › Diverse kunskapsmaterial att ta hjälp av.
 - › En Power Point – Teoridel till 14V Vattenförsörjning på gården
 - › Material att ta hjälp av för att identifiera sårbarheter och risker
 - › Material att ta hjälp av för att ta fram en åtgärdsplan

Rådgivningens innehåll och omfattning

Före besöket

- Uppskatta gårdens vattenbehov utifrån uppgifterna i indatablanketten.
- Sök upp befintliga och potentiella vattenkällor på gården.
- Undersök vad olika karttjänster säger om det framtida vattenbehovet.

Motivera företagaren

- Gå igenom produktionens behov av vatten till grödor och djur
- Diskutera:
 - sårbarheter och risker
 - varför tillgången på vatten varierar över året och hur det kommer förändras med ett förändrat klimat
 - om det finns fler potentiella vattenkällor än den/de som används idag
 - hur vattentillgången påverkar gårdens produktion till exempel dricksvatten till djuren och växtnäringens utnyttjande i grödorna.
 - hur gårdens beredskap för vattenförsörjning kan öka vid till exempel vattenbrist.
- Informera om de juridiska aspekterna vid vattenuttag

Förbered åtgärdsplanen

- Gå igenom uppskattningen av vattenbehovet
- Identifiera alternativa vattenkällor
- Identifiera sårbarheter och risker utifrån det uppskattade vattenbehovet.
- Diskutera lämpliga åtgärder kopplat till produktionens vattenförsörjning.

Gör en åtgärdsplan

- Ta fram en plan med identifierade sårbarheter, risker och åtgärder för dessa utifrån beräkningen av vattenbehovet. Åtgärder som minskar risken för akut eller långvarig vattenbrist bör prioriteras högt.

Följ upp rådgivningsplanen och ändra den om det är aktuellt

Under besöket - körschemat

1. Inled med att gå igenom djurens och grödornas behov av vatten.
2. Diskutera hur vattentillgången påverkar gårdens produktion till exempel dricksvatten till djuren och växtnäringsutnyttjande i grödorna.
3. Fortsätt med att diskutera varför tillgången på vatten varierar över året och hur det kommer förändras med ett förändrat klimat.

Teoridel till 14V Vattenförsörjning på gården

› Till din hjälp har du

› Teoridel till 14V

| på gården

14V Vattenförsörjning på gården

Uppdaterad 2025-03-26

**Erfarenheter
från fält!**

Innehållsförteckning

1. Var finns vattnet? bild 3-4
2. Vattenkällor, 5-6
3. Vatten till växtodlingen, bild 7-17
4. Försöksresultat – växtodling, bild 18-26
5. Vattenkvalitet – växtodling, bild 27-33
6. Vatten till djuren, bild 34-43
7. Vattenkvalitet – djur, bild 44-50
8. Vad säger lagen, bild 51-59
9. Vilken väg skall jag välja? bild 60-66
10. Vatten nu, då och framöver, bild 67-74
11. Beredskap, bild 75-80

Under besöket - körschemat

4. Gå igenom uppskattningen av vattenbehovet
5. Identifiera alternativa vattenkällor.
 - Vad finns det för vattenkällor på gården idag? Diskutera med lantbrukaren om det finns fler alternativ för framtiden.

Under besöket - körschemat

4. Gå igenom uppskattningen av vattenbehovet
5. Identifiera alternativa vattenkällor.
 - Vad finns det för vattenkällor på gården idag? Diskutera med lantbrukaren om det finns fler alternativ för framtiden.
6. Vad säger lagen?
 - Till din hjälp titta i avsnittet om juridik i Teoridel 14V Vattenförsörjningen på gården.
7. Identifiera sårbarheter och risker utifrån resultatet av uppskattningen av vattenbehovet.
 - Använd Förslag på sårbarheter och risker i vattenförsörjningen på gården som stöd i diskussionen.

Identifiera sårbarheter och risker

- › *Förslag på sårbarheter och risker i vattenförsörjningen på gården*
- › Några förslag utifrån exempelgården
- › Praktiskt råd tryggare vattenförsörjning

Under besöket - körschemat

6. Vad säger lagen?

- Till din hjälp titta i avsnittet om juridik i Teoridel 14V Vattenförsörjningen på gården.

7. Identifiera sårbarheter och risker utifrån resultatet av uppskattningen av vattenbehovet.

- Använd Förslag på sårbarheter och risker i vattenförsörjningen på gården som stöd i diskussionen.

8. Diskutera åtgärder som till exempel vattenbesparing, behov av bevattning eller möjligheter att samla vatten.

- Till din hjälp kan du använda Förslag på åtgärder kopplat till vattenförsörjning på gården.

- › *Förslag på åtgärder kopplat till vattenförsörjning på gården*
- › Titta på några förslag utifrån exempelgården

Under besöket - körschemat

9. Ta fram en plan med identifierade sårbarheter, risker och åtgärder för dessa utifrån beräkningen av vattenbehovet. Åtgärder som minskar risken för akut eller långvarig vattenbrist bör prioriteras högt.
10. Följ upp rådgivningsplanen och revidera den om det är aktuellt.

- › Projekteringsarbete och geotekniska undersökningar ingår inte i rådgivningen.
- › Med projektering menas till exempel
 - › Avvägningar
 - › att ta fram ritningar
 - › tolkning av flödesdata och flödesberäkningar
 - › provtagningar
 - › eller kontakt med entreprenörer.

Efter besöket

- › Efter besöket vattenförsörjning på gården - Greppa ADM
- › Här hittar du:
 - › Vad som ska ingå i rådgivningsbrevet
 - › Tips på att skriva ett bra rådgivningsbrev
 - › Vad som ska rapporteras in i Greppa Admin

Resultat och krav på dokumentation	Rådgivningsdokumentet ska innehålla: • En uppskattning av vattenbehovet för gårdens produktion uppdelat på odling och djurhållning. • Identifierade sårbarheter och risker med tillhörande åtgärdsförslag. • Identifierade vattenkällor
Krav på rapportering till Greppa admin	Registrera rådgivningstillfället • Datum för rådgivningen • Ange minst en och max tre identifierade sårbarheter och risker • Ange minst en och max tre av de föreslagna åtgärderna • Datum för uppföljningskontakt • Om rådgivningsplanen eller bakgrundsbeskrivningen har ändrats ska det registreras.

› Rådgivningsbrev

- › En uppskattning av vattenbehovet för gårdens produktion uppdelat på odling och djurhållning.
- › Identifierade sårbarheter och risker med tillhörande åtgärdsförslag.
- › Identifierade vattenkällor.
- › Uppdaterad rådgivningsplan.

Efter besöket - körschemat

- › Registrera i greppa admin
 - › Datum för rådgivningsbesöket.
 - › Ange minst en och max tre identifierade sårbarheter och risker
 - › Ange minst en och max tre av de föreslagna åtgärderna
 - › Datum för uppföljningskontakten.
 - › Reviderad rådgivningsplan och/eller bakgrundsbeskrivning, om dessa har förändrats.

Frågor eller feedback!

Modulansvarig

Caroline Johnsson
Tel. 036-15 84 60
caroline.johnsson@jordbruksverket.se

Parhäst

Tellie Karlsson
Tel. 036-15 84 60
tellie.karlsson@jordbruksverket.se

— 2 . . .

Ej tillsatt

greppa näringen

**Utvärdering – fixa
den direkt!**

**Tack för er tid och
engagemang!**

